

Åpenhetsloven

Innledning

Åpenhetsloven skal fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i forbindelse med produksjon av varer og levering av tjenester, og sikre allmennheten tilgang til informasjon om hvordan virksomheter håndterer negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2021-06-18-99>

- b. Med grunnleggende menneskerettigheter menes de internasjonalt anerkjente menneskerettighetene som følger av blant annet FNs konvensjon om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter fra 1966, FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter fra 1966 og ILOs kjernekonvensjoner om grunnleggende rettigheter og prinsipper i arbeidslivet.
- c. Med anstendige arbeidsforhold menes arbeid som ivaretar grunnleggende menneskerettigheter etter bokstav b og helse, miljø og sikkerhet på arbeidsplassen, og som gir en lønn å leve av.
- d. Med leverandørkjede menes enhver i kjeden av leverandører og underleverandører som leverer eller produserer varer, tjenester eller andre innsatsfaktorer som inngår i en virksomhets levering av tjenester eller produksjon av varer fra råvarestadiet til ferdig produkt.
- e. Med forretningspartner menes enhver som leverer varer eller tjenester direkte til virksomheten, men som ikke er en del av leverandørkjeden.

Beskrivelse av virksomheten

Metis Utdanning er et privat utdanningskonsern som eier og driver to videregående skoler i Bergen med til sammen 1100 elever. Metis Utdanning driver også Metis Privatistiskole. Vi skal hjelpe unge voksne med å realisere sine utdanningsdrømmer ved å formidle kunnskap med engasjement. Metis Utdanning er en aktiv skoleeier og vi er stolte over at våre videregående skoler er to av de mest populære skolene i hele Vestland fylke. Metis Utdanning skal være en ansvarlig samfunnsaktør og en del av løsningen på de globale utfordringene med miljø, økonomi og sosial utvikling, ved å utdanne ansvarsfulle samfunnsborgere som former en bærekraftig framtid. Metis Utdanning og våre skoler er lokalisert over 10.000 kvadratmeter i Lars Hilles gate 15 og 17, sentralt i Bergen sentrum, hvor vi har over 150 ansatte. Metis Utdanning driver Metis Skoledrift, som leverer tjenester til våre skoler i Bergen innen systemrettet arbeid, karriereveiledning markedsføring og IT-drift.

Retningslinjer og rutiner

Metis Utdanning stiller strenge krav og retningslinjer til alle leverandører som selger varer til våre selskaper. Det er blant annet nulltoleranse for barnearbeid, diskriminering og korrupsjon. I tillegg stilles det krav til riktig lønn, HMS og miljøhensyn.

Vi har tett dialog med alle leverandører vi kjøper varer av, for å sikre at de forstår og etterlever våre etiske retningslinjer. Metis Utdanning jobber for gode, langsiktige samarbeid, slik at vi kan gjøre ansatte og elever er trygge ved våre skoler.

Leverandøren skal overholde Etiske retningslinjer, internasjonalt anerkjente konvensjoner og relevant nasjonal lovgivning i sitt hjemland, så vel som norsk lovgivning når leverandøren opererer i Norge

Kravene angir minimumsstandarder. I tilfeller hvor nasjonale lover og reguleringer eller internasjonalt anerkjente konvensjoner dekker samme forhold som disse Etiske retningslinjene, skal de strengeste kravene alltid gjelde.

I tillegg forventes at Leverandøren aktivt arbeider for å nå FN's bærekraftsmål.

Dersom leverandøren benytter underleverandører, plikter leverandøren å videreføre disse Etiske retningslinjene i kontraktskjeden. Leverandøren skal kunne dokumentere hvordan dette ivaretas.

Metis Utdanning sine anskaffelser skal bidra til en bærekraftig samfunnsutvikling for mennesker, dyr, klima og miljø. Dette er forankret Metis Utdanning sitt hovedstyre, samt skolestyrene i Bergen Private Gymnas og Metis videregående.

Leverandører som får oppdrag av Metis Utdanning sine selskaper skal være seriøse næringsdrivende som betaler sine skatter og avgifter.

Metis Utdanning skal arbeide strategisk og målrettet for å ivareta grunnleggende menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter ved gjennomføring av anskaffelser og gjennom kontraktsoppfølging av disse anskaffelsene.

Det stilles krav om at varene og tjenestene som leveres skal være fremstilt under forhold som er i overensstemmelse med kravene i konvensjonene og lovgivningen angitt nedenfor. Kravene gjelder i leverandørens egen virksomhet og i leverandørkjeden og omfatter:

- ILOs kjernekonvensjoner om tvangsarbeid, barnarbeid, diskriminering, fagforeningsrettigheter og retten til kollektive forhandlinger: nr. 29, 87, 98, 100, 105, 111, 138 og 182. (Der hvor konvensjon 87 og 98 er begrenset ved nasjonal lov skal arbeidsgiveren legge til rette for, og ikke hindre alternative mekanismer for fri og uavhengig organisering og forhandling)
- FN's barnekonvensjon, artikkel 32.
- Arbeidsmiljølovgivningen i produksjonslan. Av særlige relevante forhold fremheves
 1. lønns- og arbeidstidsbestemmelser
 2. helse, miljø og sikkerhet
 3. regulære ansettelsesforhold, inklusive arbeidskontrakter
 4. lovfestede forsikringer og sosiale ordninger

Der hvor internasjonale konvensjoner og nasjonal lovgivning omhandler samme tema, skal den høyeste standarden alltid gjelde.

Metis Utdanning skal stille krav i anskaffelser som er opplistet som [høyrisikogrupper av DFØ](#). Per i dag gjelder det følgende:

- Bygg- og anleggsmaterialer (stein, trevirke og metall)
- Elektronikk og IKT
- Produkter som inneholder konfliktmaterialer
- Mat og drikke (frukt, grønnsaker, kaffe/te/kakao)

- Medisinsk forbruksmateriell/utstyr
- Kontorrekvisita
- Idrettsutstyr
- Møbler
- Tekstiler, arbeidsklær og fottøy
- Biler og andre kjøretøy

Det kan være grunn til å stille krav i kontrakter utover ovennevnte liste hvis produktene som skal anskaffes krever arbeidsintensiv tilvirkning og/eller det er sannsynlig at varene produseres i lavkostland.

Se [lenke](#) for informasjon om hvilke produktgrupper hvor det kan stilles krav om fair trade-merke.

Metis Utdanning, Metis skoledrift, Bergen Private Gymnas og Metis videregående arbeider systematisk med aktsomhetsvurdering, og er en del av konsernets internkontroll.

- ✓ Aktsomhetsvurderingen utføres regelmessig
- ✓ Vurderingen skal være forholdsmessige
- ✓ Vurderingene skal være risikobaserte (alvorlighetsgrad og sannsynlighet)

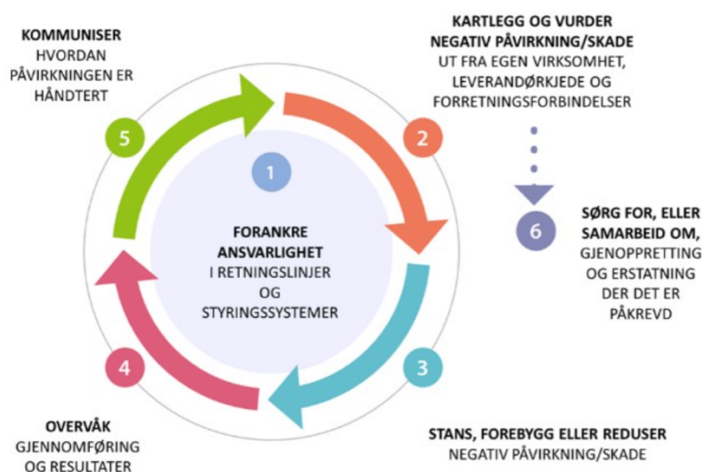
Forankring i styret

I forbindelse med innføring av åpenhetsloven settes det ned en arbeidsgruppe og avholdt workshop med relevante personer fra ulike deler av organisasjonen. Arbeidsgruppen har utført aktsomhetsvurderinger av ulike virksomhetsområder for å kartlegge risiko og eventuell negativ påvirkning på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i selskapets leverandørkjede. En redegjørelse for aktsomhetsvurderinger vil være tilgjengelig innen 30. juni 2023.

Aktsomhetsvurdering (6 trinn)

Redegjørelsesplikten i åpenhetsloven bygger på Trinn 5 (Kommunikasjon) i aktsomhetsvurderingene etter [OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper](#).

Aktsomhetsvurderinger skal forstås som en prosess der selskap kan kartlegge, forebygge, begrense og gjøre rede for hvordan de håndterer eksisterende og potensielle negative konsekvenser av sin virksomhet.

1. Forankre ansvarlighet i virksomheten - sak i styret

I forbindelse med innføring av åpenhetsloven settes det ned en arbeidsgruppe og avholdt workshop med relevante personer fra ulike deler av organisasjonen. Arbeidsgruppen har utført aktsomhetsvurderinger av ulike virksomhetsområder for å kartlegge risiko og eventuell negativ påvirkning på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i selskapets leverandørkjede. En redegjørelse for aktsomhetsvurderinger vil være tilgjengelig innen 30. juni 2023.

Metis Utdanning sine anskaffelser skal bidra til en bærekraftig samfunnsutvikling for mennesker, dyr, klima og miljø. Dette er forankret Metis Utdanning sitt hovedstyre, samt skolestyrene i Bergen Private Gymnas og Metis videregående.

2. Kartlegging og vurdering av negative virkninger i virksomheten. Risikovurdering

Åpenhetsloven krever at virksomhetene skal «kartlegge og vurdere faktiske og potensielle negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold som virksomheten enten har forårsaket eller bidratt til, eller som er direkte knyttet til virksomhetens forretningsvirksomhet, produkter eller tjenester gjennom leverandørkjeder eller forretningspartnere»

[Kilde: Åpenhetsloven § 4, bokstav b.](#)

Metis Utdanning sin hovedvirksomhet er videregående opplæring, og handler handler varer fra ulike leverandører fra hovedsakelig norske selskaper. Noen av selskapene produserer sine produkter i ulike land, og vi har i første omgang valgt å konsentrere oss om de største leverandørene i vår risikovurdering. Et kontinuerlig arbeid med å sikre gode arbeidsforhold og kartlegging av risiko i innkjøpsland er gjennomført i 2022-2023.

I risikovurderingen ser vi på alt fra korrupsjon, organisasjonsfrihet, barnearbeid og tvangsarbeid til diskriminering og minimumslønn. Hvordan vi løser miljøutfordringer på en god måte står og sentralt. Vannforbruk, lokale utslipp og bruk av sprøytemidler er noe av det vi følger med på.

Vi har tett dialog med alle leverandører vi kjøper varer av, for å sikre at de forstår og etterlever våre etiske retningslinjer. Metis Utdanning jobber for gode, langsiktige samarbeid, slik at vi kan gjøre deg som kunde trygg når du velger utdanning på våre skoler.

Forhold vi jobber for å bekjempe:

- Lange arbeidsdager og overtidsarbeid
- Lave lønninger
- Manglende organisasjonsfrihet
- Diskriminering
- Barnearbeid
- Tvangsarbeid
- Miljødeleggelser

Kartlegging og risikovurdering

I vår kartlegging og risikovurdering har vi tatt utgangspunkt i fem av selskapets leverandører.

Risikoanalysen viser om vi har identifisert en faktisk skade, eller om det dreier seg om en risiko for potensielle negative konsekvenser av virksomheten. En faktisk skade betyr at virksomheten faktisk har hatt negative konsekvenser for mennesker eller samfunn.

Operasjoner, leverandører og forretningspartnere	Bransje	Geografi	Type forretningspartner	Faktiske eller potensielle negative konsekvenser	Ansvar, tiltak, oppfølging og forventet effekt
Elkjøp	Elektrisitet	Norge	Leverandør	Underleverandør til Elkjøp må følges opp. Produkt i leverandørkjeden produseres i utlandet. Potensielle negative konsekvenser undersøkes.	Ansvar: Rektor Status: Pågående Vi har etterspurt hvordan Bølge følger opp sine leverandører med tanke på negative konsekvenser for mennesker og samfunn.
Bølge AS	Varehandel, profilprodukter	Norge	Leverandør	Underleverandør til Bølge må følges opp. Produkt i leverandørkjeden produseres i utlandet. Potensielle negative konsekvenser undersøkes.	Ansvar: Rektor Status: Pågående Vi har etterspurt hvordan Bølge følger opp sine leverandører med tanke på negative konsekvenser for mennesker og samfunn. Dokumentasjon er mottatt. Evaluering av tiltak: Skolen har et kontinuerlig fokus og dialog med leverandør
Schibsted Norge	Media, markedsføring	Norge	Leverandør	Tjenester som leveres er produsert i Norge. Lav risiko for potensielt negative konsekvenser.	Ansvar: Rektor Status: Pågående
Cappelen	Varehandel. Læremiddel	Norge	Leverandør	Tjenester som leveres er produsert i Norge. Lav risiko for potensielt negative konsekvenser.	Ansvar: Rektor Status: Pågående
Atea	It og digitale tjenester	Norge	Leverandør	Underleverandør til Bølge må følges opp. Produkt i leverandørkjeden produseres i utlandet. Potensielle negative konsekvenser undersøkes.	Ansvar: Rektor Status: Pågående Vi etterspør dokumentasjon.

I vår risikovurdering ser vi at Metis utdanning og dets selskaper har ingen direkte tilknytning til negative konsekvenser i virksomheten. Vi har likevel gjennomført møter med to av de utvalgte leverandørene. Dette med tanke på underleverandører som må undersøkes nærmere og følges opp. Produkter i leverandørkjeden produseres i utlandet, potensielle negative konsekvenser er dermed undersøkt.

Vi har innhentet informasjon om underleverandører og hvordan selskapet følger opp med tanke på negative konsekvenser for mennesker og samfunn. Vi har i denne sammenheng fått tilsendt

oversikt over prosedyrer og rutiner for hvordan Bølge følger opp sine samarbeidspartnere og underleverandører. Det har også blitt gjennomført møter med leverandør, der leverandørkjeden har vært tema. Dette vil være et kontinuerlig fokus som tas med i det videre arbeid med våre samarbeidspartnere.

6. Sørge for gjenoppretting/erstatning

Åpenhetsloven krever at virksomhetene skal «sørge for eller samarbeide om gjenoppretting og erstatning der dette er påkrevd.» [Kilde: Åpenhetsloven § 4, bokstav f.](#)

Metis Utdanning og selskapets virksomheter har etter kartlegging og vurdering *ingen negative* virkninger som krever gjenoppretting eller erstatning. Potensielle negative virkninger følges opp fortløpende.